

Nazwa zajęć:	Wielokulturowość: wyzwania współczesnego świata
Nazwa zajęć w j. angielskim:	Multiculturalism: challenges of the modern world
Zajęcia dla dyscypliny:	Nauki Socjologiczne

Semestr:	5	Status zajęć:	fakultatywny	Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2027/28	Numer katalogowy:	196/2025/26		

Koordynator zajęć:	prof. dr hab. Anna Śliz
Prowadzący zajęcia:	prof. dr hab. Anna Śliz, dr hab. Karol Chrobak, prof. SGGW
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk Socjologicznych i Pedagogiki
Jednostka zlecająca:	Szkoła Doktorska SGGW
Założenia, cele i opis zajęć:	Celem zajęć jest zapoznanie i przedyskutowanie ze studentami aktualnej problematyki związanej z pogłębiającym się różnicowaniem kulturowym społeczeństw. Ważnym elementem zajęć jest formułowanie odpowiedzi na pytania związane z obecnie trwającą rewolucją migracyjną, która ma fundamentalne znaczenie dla przeobrażeń współczesnych społeczeństw w kontekście wielości systemów aksjologicznych i normatywnych. Problem także dotyczy przyszłości i wiąże się ze zmianami klimatycznymi, które będą generowały wielkie fale migracji klimatycznych. Problem wielokulturowości rozumiany zarówno jako zjawisko społeczne, projekt polityczny, jak i postulat moralny będzie analizowany z perspektywy globalnej, chociaż z wyraźnymi odniesieniami do konkretnych rzeczywistości społecznych. Wielokulturowość stawia nas wobec wyzwania poszukiwania narzędzi konstrukcji nowego ładu i porządku społecznego, który integruje imigrantów, grupy i mniejszości etniczne. Jest to równoznaczne z poszukiwaniem równości w różnorodności. To postrzeganie imigrantów jako obcych, odmiennych kulturowo bądź innych. To wyzwania zarówno kulturowe, społeczne, jak i ekonomiczne stojące przed współczesnymi rządami w kwestii radzenia sobie ze zmianami, jakie są podyktowane różnicującą się etnicznie rzeczywistością społeczną. Jednym z ważniejszych zagadnień towarzyszących problematyce wielokulturowości są prawa człowieka, które w poważnym stopniu determinują projekty polityczne związane z wielokulturowością.
Forma dydaktyczna, liczba godzin:	15 godz.
Metody dydaktyczne:	Dyskusja

Efekty uczenia się

WIEDZA - doktorant po zrealizowaniu zajęć zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI - doktorant po zrealizowaniu zajęć potrafi:	KOMPETENCJE - doktorant po zrealizowaniu zajęć jest gotowy do:
W zakresie umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów w dziedzinie/w dyscyplinie – światowy dorobek, zbierający podstawy teoretyczne oraz ogólne i wybrane szczegółowe zagadnienia	Dokonywać krytycznej oceny wyników badań naukowych i działalności eksperckiej oraz ich wkładu w rozwój wiedzy dziedziny/dyscypliny	Krytycznej oceny dorobku reprezentowanej dziedziny/dyscypliny
Główne tendencje rozwojowe w dziedzinie/w dyscyplinie		Uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych charakterystycznych dla obszaru badań (dziedziny/dyscypliny) oraz w ujęciu interdyscyplinarnym
		Podtrzymywania etosu środowiska naukowego i prowadzenia niezależnej pracy badawczej
Sposób weryfikacji efektów uczenia się:	Zaliczenie/egzamin ustny	
Forma dokumentacji osiągniętych efektów uczenia się:	Zestaw pytań egzaminacyjnych z ocenami	
Elementy i wagi oceny końcowej:	Egzamin końcowy - 100%	
Miejsce realizacji zajęć:	Sala dydaktyczna	
Limit osób w grupie:	15	

Literatura podstawowa i literatura uzupełniająca

Gutmann, Amy (ed.). 1994. Multiculturalism. Examining the Politics of Recognition. Princeton: Princeton University Press;

Goldberg David Theo. 1994. Multiculturalism: A Critical Reader. Oxford (UK) and Cambridge (USA): Blackwell;

Iverson, Duncan. 2016. The Ashgate Research Companion to Multiculturalism. London and New York: Routledge;

Kymlicka, Will. 2009. Współczesna filozofia społeczna. Warszawa: Fundacja Aletheia;

Śliz, Anna. 2017. Wielokulturowość: stygmat współczesnego świata? Próba analizy socjologicznej. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego;

Chin, Rita. 2019. The Crisis of Multiculturalism in Europe. A History. Princeton and Oxford: Princeton University Press;

Środa, Magdalena. 2020. Obcy, inny, wykluczony. Gdańsk: słowo/obraz terytoria; "Studia Socjologiczne" 2021/2;

Savidan, Patrick. 2012. Wielokulturowość. Warszawa: Oficyna Naukowa; Modood, Tariq. 2014. Multiculturalism. Poznań: Wydawnictwo Nauka i Innowacje;

Qadeer, Mohammad, Abdul. 2016. Multicultural Cities. Toronto, New York, and Los Angeles. Toronto Buffalo London: University of Toronto Press;

Horowitz, Donald L. 2000. Ethnic Groups in Conflict. Berkeley Los Angeles London: University of California Press; Bielawski, Józef. 2000. Ibn Chaldun. Warszawa: Wiedza Powszechna;

Taylor, Charles. 1995. Politics of recognition, w: idem. Philosophical Arguments. Cambridge: Harvard University Press. s. 225–256;

Taylor, Charles. 2001. Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej, Warszawa: Wyd. Naukowe PWN; Fraser, Nancy;

Honneth, Axel. 2005. Redystrybucja czy uznanie? Debaty polityczno-filozoficzne. Wrocław: Wyd. Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji TWP we Wrocławiu;

Vince, Gaia. 2024. Stulecie nomadów. Jak wędrowni ludzie zmieniają świat, Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej;

Śliz, Anna; Chrobak, Karol. 2025. Uniwersalizm praw człowieka a relatywizm kulturowy. Studium wyobraźni wielokulturowej, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar

Uwagi:	

Zszacunkowa liczba godzin pracy doktoranta niezbędna dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się:	12

Odniesienie efektów uczenia się do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom kwalifikacji 8):		
Symbol efektu:	Efekty uczenia się:	8 poziom PRK
SD1_KW01	W zakresie umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów w dziedzinie/w dyscyplinie – światowy dorobek, zbierający podstawy teoretyczne oraz ogólne i wybrane szczegółowe zagadnienia	P8S_WG
SD1_KW02	Główne tendencje rozwojowe w dziedzinie/w dyscyplinie	P8S_WG
SD1_KU05	Dokonywać krytycznej oceny wyników badań naukowych i działalności eksperckiej oraz ich wkładu w rozwój wiedzy dziedziny/dyscypliny	P8S_UW
SD1_KK01	Krytycznej oceny dorobku reprezentowanej dziedziny/dyscypliny	P8S_KK
SD1_KK03	Uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych charakterystycznych dla obszaru badań (dziedziny/dyscypliny) oraz w ujęciu interdyscyplinarnym	P8S_KK
SD1_KK08	Podtrzymywania etosu środowiska naukowego i prowadzenia niezależnej pracy badawczej	P8S_KR